

A CSOMAGOLÁSRÓL ÉS A CSOMAGOLÁSI HULLADÉKRÓL SZÓLÓ RENDELET VÉGREHAJTÁSA:

Ütemterv a nemzeti kormányok és önkormányzatok számára a rekordmennyiségű csomagolási hulladék csökkentéséhez

#BreakFreeFromPlastic

RETH!NK PLASTIC

ClientEarth®

FAIR
RESOURCE
FOUNDATION

TARTALOM

Vezetői összefoglaló	3
Bevezetés	7
1. A rendelet hatálya	8
1.1. A tagállamok egyoldalú intézkedési lehetőségei	8
1.2. A PPWR és az egyszer használatos műanyagokról szóló irányelv (SUPD) együttes értelmezése	10
1.3. A PPWR és a REACH közötti kapcsolat	11
2. Főbb elemek, amelyekre a nemzeti döntéshozók építhetnek.....	12
2.1. Hulladékmegelőzés	12
2.2. A felesleges csomagolás kezelése	14
2.3. Újrafelhasználás	15
2.4. Újratöltés	16
2.5. Aggódalomra okot adó anyagok és mikroműanyagok	17
2.6. Betétdíjas rendszerek	18
2.7. Újrahasznosítás és újrafeldolgozott tartalom	21
3. Idővonal.....	22

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

A hulladék korunk egyik legnagyobb környezeti válságának okozója, és a hagyományos gazdasági modellünk egyik tünete. A csomagolás, amely jellemzően egyszer használatos, nagyban hozzájárul ehhez a hulladékválsághoz.

Az EU intézményei között két évig tartó intenzív tárgyalások és a rendelet felülvizsgálata után 2025. február 11-én hatályba lépett az új, csomagolásról és a csomagolási hulladékról szóló rendelet (PPWR), amelynek célja e probléma kezelése, és az EU-ban keletkező csomagolási hulladék mennyiségének csökkentése.

Néhány hiányosság, mentesség és kiskapu ellenére a rendelet számos kulcsfontosságú követelményt állapít meg, különösen a hulladékmegelőzésre, az újrahasználatra és az újrahasznosíthatóságra vonatkozóan. Számos olyan eszközt is biztosít a nemzeti, regionális és helyi szintű kormányzati

szerveknek, amelyek felhasználhatók a csomagolási hulladék csökkentése érdekében.

Ez az útmutató rávilágít a PPWR által a nemzeti kormányok és önkormányzatok számára biztosított lehetőségekre, segítve a rendeletben foglalt rendelkezések végrehajtására irányuló törekvéseket és a csomagolási hulladék rekordszintjének csökkentését az egész EU-ban. Tartalma: általános megállapítások, többek között a PPWR és más meglévő uniós jogszabályokkal kapcsolatban – például az egyszer használatos műanyag termékekről szóló irányelvhez (SUPD) való kapcsolódásáról – részletes elemzések és ajánlások kulcsfontosságú témakörönként.

1

Általános áttekintés

Jogi szempontból a PPWR számos lehetőséget kínál a csomagolási hulladék-válság kezelésére irányuló ambiciózus fellépésre. Annak ellenére, hogy egy uniós rendeletről van szó:

- **A tagállamok a rendelet céljainak elérése érdekében** a csomagolással kapcsolatos **további**, a sajátos nemzeti környezetüknek megfelelő **intézkedéseket foganatosíthatnak** – például a csomagolási hulladék keletkezésének megelőzésére vonatkozó célokat –, amennyiben ezek nem jelentenek indokolatlan és aránytalan akadályokat az egységes piac számára;
- A tagállamok a PPWR-ben meghatározott követelményeken **túlmenően fenntarthatják** a jelenlegi nemzeti fenntarthatósági követelményeket is, ha azok nem ellentétesek a PPWR-rel, vagy nem korlátozzák a

rendeletnek megfelelő csomagolás forgalomba hozatalát. A tagállamok például 2030. január 1-jéig fenntarthatják az egyszer használatos műanyagokra vonatkozó tilalmakat a gyümölcs- és zöldségsomagolásokra, valamint a szálláshely-szolgáltatási és vendéglátási ágazat létesítményein belül fogyasztott ital- és élelmiszer-csomagolásokra vonatkozóan.

- **A PPWR és az SUPD kiegészítik egymást, harmonizált értelmezésük elengedhetetlen.** Az alapelv szerint az SUPD, mint *lex specialis*, elsőbbséget élvez a PPWR-rel szemben, kivéve, ha a PPWR másként rendelkezik. Például a PPWR szerinti csomagolási tilalmak elsőbbséget élveznek az SUPD-val szemben, az egyszer használatos műanyag ital- és élelmiszer-csomagolások tekintetében.

Csomagolási hulladék csökkentése, beleértve az újrahasználatot is

A csomagolási hulladék jelentős csökkentése és a PPWR-ben meghatározott hulladékmegelőzési célok elérése érdekében az országos és helyi döntéshozóknak további intézkedéseket kell bevezetniük az újrafelhasználás támogatására és az újratöltés széles körű lehetővé tételére, a felesleges csomagolások elleni küzdelemben.

A tagállamoknak a következő kiegészítő intézkedések bevezetése javasolt:

- **A kiterjesztett gyártói felelősség (EPR – extended producers responsibility) fokozása:**
 - A szemszállítások költségeinek beépítése az **EPR-díjba** minden egyszer használatos csomagolási típus esetében;
 - Az EPR-díj egy bizonyos százalékának (pl. legalább 10%-ának) elkülönítése a hulladékmegelőzésre irányuló tevékenységek támogatására, beleértve az újrahasználatos csomagolást alkalmazó rendszereket is;
- **Pénzügyi és egyéb gazdasági ösztönzők elfogadása:**
 - Az egyszer használatos elviteles csomagolások használatát visszatartó pénzügyi intézkedések bevezetése, legyen szó akár a gazdasági szereplőkre kivetett környezetvédelmi adókról, a fogyasztókat érintő adókról, vagy akár az EPR-díjak negatív modulációjáról;
 - A pénzügyi intézkedések révén keletkező pénzeszközök elkülönítése az újrahasználati és a hulladékmegelőzési intézkedések támogatására;

Az ösztönzők elfogadása az egyes tagállamok szabályaitól függően országos, regionális, illetve helyi szinten lehetséges. Például:

- Tübingen városa (Németország) helyi adót vetett ki az egyszer használatos ital- és élelmiszer-csomagolásokat kínáló kereskedőkre, valamint az egyszer használatos evőeszközökre (minden anyagra): 0,5 euró minden egyes csomagolási tétel után, de legfeljebb 1,50 euró étkezésenként. Ezen felül a város támogatja az újrahasználatos csomagolást.
 - Belgium szövetségi szinten olyan csomagolási adót vezetett be, amely az egyszer használatos italcsomagolásokat kétszer magasabb díjjal sújtja, mint az újrahasználatosokat.
- **A csapvíz népszerűsítése:** Az éttermek, étkezdék, bárók, kávézók és vendéglátóhelyek kötelezése arra, hogy a csapvizet ingyenesen vagy alacsony szolgáltatási díj ellenében, újrahasználatos vagy újratölthető formában szolgálják fel.
 - **Az újrahasználat alapértelmezett opcióvá tétele:** Az elvitelre kínált ételek és italok csomagolására vonatkozóan az újrahasználatos csomagolás előírása alapértelmezett opcióként, támogatva ezzel a szálláshely-szolgáltatási és vendéglátási ágazatot a 2030-ra kitűzött 10%-os cél elérésében;
 - **Az újrahasználat népszerűsítése nyilvános rendezvényeken, valamint a helyi, megelőzés és újrahasználat érdekében tett lépések támogatása:** A kizárólag újrahasználatos csomagolóanyagok és evőeszközök használatának meghonosítása az ételek és italok felszolgálásához, a nyilvános rendezvényeken – például fesztiválokon –, valamint közintézményekben – például stadionokban, iskolákban és egyetemeken;
 - **Az anyaghelyettesítés meggátolása (egyszer használatos műanyag helyett papír):** A PPWR 25. cikkének V. mellékletének (3) bekezdésében meghatározott, a szálláshely-szolgáltatási és vendéglátási ágazaton belül fogyasztott élelmiszerek és italok egyszer használatos műanyag csomagolására vonatkozó piaci korlátozás kiterjesztése a teljesen vagy részben műanyagból készült egyszer használatos csomagolóeszközökre is, az egyszer használatos műanyagok az SUPD 3. cikkének (2) bekezdése szerinti meghatározásával összhangban;

- **Határozottabb újrahasználati célok kitűzése:**

- Magasabb újrahasználati célok kitűzése a PPWR-ben szereplő három ágazatban (gyűjtőcsomagolások, szállítási csomagolások – beleértve az e-kereskedelmet is – és italcsomagolások);
- Szélesebb körű újrahasználati célok meghatározása a PPWR-ben szereplő három ágazaton belül (például a bor és az összes tejféle bevonása az italcsomagolási ágazatba);
- További csomagolási ágazatokra vonatkozó célok meghatározása, például kötelező újrahasználati célok az elviteles csomagolási ágazatra vonatkozóan. Az Európai Bizottság által a rendelettervezetben tett javaslat iránymutatásként szolgálhat.

- **A kiskereskedőkre vonatkozó célok:**

- A 400 m²-nél nagyobb eladótérrel rendelkező kiskereskedők kötelezése arra, hogy az eladótér legalább 10%-án csomagolásmentes részleget – azaz utántöltő állomásokat – alakítsanak ki, mind az élelmiszerek, mind a non-food termékek esetében;
- Az újratöltési és újrahasználati kötelezettségek kiterjesztése (a szálláshely-szolgáltatási és vendéglátási ágazatra vonatkozóan) az elvitelre készleteket értékesítő kiskereskedőkre. Ezt a jogszabályban előírt kötelezettségek teszik lehetővé, amelyek az azonnali fogyasztásra szánt élelmiszerekre vonatkoznak (nem pedig a létesítmény típusára).

3

Aggudalomra okot adó anyagok és mikroműanyagok

Jogi szempontból a PPWR arra kötelezi a gyártókat, hogy **minimalizálják a veszélyes vegyi anyagok („aggudalomra okot adó anyagok”) jelenlétét és koncentrációját a csomagolás bármely anyagában/komponensében.** A rendelet **korlátozásokat** vezet be a **PFA-anyagok élelmiszer-csomagolásban való felhasználására vonatkozóan** is.

A PPWR számos lehetőséget kínál a csomagolásokban található problémás vegyi anyagokkal szembeni ambíciós fellépésre, a nemzeti döntéshozóknak és az illetékes hatóságoknak a következő lépéseket ajánlva:

- **Fordítsanak erőforrásokat a csomagolásban található olyan anyagok időben történő azonosítására, amelyek negatívan befolyásolják a csomagolóanyagok újrahasználatát és újrafeldolgozását.** Ezen információkat pedig jutassák el a Bizottsághoz és az Európai Vegyianyag-ügynökséghez.
- Ezzel párhuzamosan végezzenek olyan elemzéseket a csomagolásban lévő anyagok újrahasználatát és újrafeldolgozását negatívan befolyásoló, aggudalomra okot adó anyagok vizsgálata során, amelyek segítségével azonosíthatóak és nyomon követhetőek **az emberi egészségre és a környezetre kockázatot jelentő anyagok.**

Akadályozzák meg **az olyan „új”/„innovatív” anyagok forgalmazását, amelyek nem estek át szigorú vizsgálatokon,** vagy amelyek káros vegyi anyagokat tartalmazhatnak a kontaktszenzitív csomagolásban.

- Javasolják a legtöbb veszélyes vegyi anyag csomagolásban való használatának tilalmát nemzeti szinten.
- Támogassák a vonatkozó veszély- és kockázatértékelések elvégzését vagy más releváns adatok gyűjtését.
- Támogassák az aggudalomra okot adó anyagok azonosítását szabványosított, nyílt, digitális technológiák alkalmazásával, amelyek tartalmazzák legalább a csomagolási egység minden egyes anyagában jelen lévő aggudalomra okot adó anyag nevét és koncentrációját.
- Támogassák az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő anyagokról szóló keretrendelet (EU 1935/2004) átfogó és időben (legkésőbb 2027 elejéig) történő felülvizsgálatát, amely hatékonyan biztosítaná a fogyasztók védelmét az élelmiszer-csomagolásból származó veszélyes anyagoknak való kitettséggel szemben.
- Támogassák a kibocsátott mikroműanyagok azonosítására és számszerűsítésére szolgáló megbízható analitikai eszközök és szabványok létrehozását, hogy megkezdődhessen a lehetséges kockázatok és káros hatások kezelése.

A PPWR a műanyag palackok és a fémdobozok külön gyűjtésére vonatkozóan 90%-os szintet irányoz elő. A betétdíjas (Magyarországon jelenleg: visszaváltási díjas) rendszereken kívül egyetlen más rendszer sem képes ezt a szintet elérni. Ezért a **betétdíjas rendszerek által nyújtott lehetőségek teljes körű kihasználása** érdekében a nemzeti döntéshozóknak javasolt lépések a következők:

- A betétdíjas rendszerek mielőbbi bevezetése annak biztosítása érdekében, hogy az alapvető követelmények a 2029. január 1-jei határidőig teljesüljenek.
- **A rendszer alkalmazási körének bővítése:**
 - A rendszerbe történő beruházások maximalizálása érdekében **más típusú csomagolások** bevonása (pl. italos kartondoboz, egyszer használatos üveg) és a tartalom alapján történő mentességek megszüntetése (minden tejféle, alkohol alapú italok);
 - „**Vegyes betétdíjas rendszerek**”: az újrahasználatos csomagolások rendszerbe való bevonásának kötelezővé tétele.
- **(Pénzügyi) ösztönzők biztosítása** az egyszer használatos csomagolásról az újrahasználatos csomagolásra való rend-

szeren belüli áttérés támogatására (pl. az egyszer használatos csomagolásokra kivetett adó).

- **Szomszédos tagállamokkal való egyeztetések** a nemzeti rendszerek átjárhatóságának biztosítása érdekében, a PPWR-ben foglaltaknak megfelelően.
- A betétdíjas rendszerek bevezetéséhez **világos jogalap** biztosítása, figyelembe véve a X. mellékletben meghatározott alapvető követelményeket. Ez a melléklet tartalmazza a visszavételi kötelezettséget, előnyben részesíti az egyetlen rendszerüzemeltetőt, biztosítja a rendszer hozzáférhetőségét a gazdasági szereplők számára, és minimumkövetelményeket határoz meg a betétdíj összegére, a működésre, a figyelemfelhívásra, az egyetlen rendszerüzemeltető költségvetésére, a jelentéstételi követelményekre és a címkézésre vonatkozóan.
- **A betétdíjas rendszerek üzemeltetőinek törvényi kötelezése** a csökkentési és megelőzési intézkedések finanszírozására, például az újrahasználati rendszerek létrehozásához való hozzájárulásra (51. cikk 3. bekezdés), beleértve a költségvetésből való minimális részesedés (pl. legalább 10%) meghatározásával.

Bár a **csomagolások újrahasznosítására és az újrafeldolgozott tartalomra** vonatkozó követelmények a végrehajtási jogszabályokban 2026 végéig további meghatározást és kiegészítést igényelnek, a nemzeti hatóságok már most is hozhatnak további intézkedéseket a csomagolások újrafeldolgozhatóságának támogatására:

- A nemzeti „illetékes” hatóságok, a Bizottság és az összes megkérdezett érdekelt fél állapítson meg olyan újrahasznosíthatósági kritériumokat, amelyek biztosítják, az egészségügyi szempontból biztonságos és egyben gazdaságos újrahasznosítható anyagok előállítását (azaz másodlagos nyersanyag-igényt teremtenek).
- Az „illetékes nemzeti hatóságok” alaposan vizsgálják felül az „innovatív csomagolás” definícióját, hogy az a csomagolóanyagok összetételében bekövetkezett valódi újdonságokra vonatkozzon.
- A tagállamok írjanak elő független harmadik fél által végzett ellenőrzést az újrafeldolgozott tartalomra vonat-

kozó állítások esetében, az átláthatóság és az állításokba vetett fogyasztói bizalom biztosítása érdekében.

- A gyártói felelősségvállalással foglalkozó szervezetek fejlesszék az EPR-t a hatékony és helyi újrafeldolgozási rendszerek támogatása érdekében a következők bevezetésével:
 - fenntarthatósági kritériumok az újrafeldolgozási technológiákra vonatkozóan, valamint környezeti költségek az újrafeldolgozott tartalomra vonatkozóan;
 - földrajzi kritériumok a keletkező hulladék és az újrafeldolgozás helye közötti távolság csökkentése érdekében.
- Az EU-n kívülről származó újrahasznosítható anyagok behozatalára vonatkozó ellenőrzések megszervezése más tagállamokkal együtt annak biztosítása érdekében, hogy a behozott anyagok ugyanolyan követelményeknek feleljenek meg, mint az EU-ban előállítottak.

BEVEZETÉS

Az Európai Bizottság 2022-es, a csomagolásról és a csomagolási hulladékról szóló rendelet felülvizsgálatára irányuló javaslata egy sor intézkedést vázolt fel a csomagolási hulladék csökkentésére és általában véve az EU piacon forgalomba hozott csomagolásokra vonatkozó követelmények szigorítására.

Az intézményközi tárgyalások eredményeképpen a javasolt szöveget módosították: míg a társjogalkotók továbbfejlesztettek néhány szempontot, például a vegyi anyagokra vonatkozó rendelkezéseket, más részeknél olyan eltéréseket vagy mentességeket eszközöltek, amelyek jelentősen aláássák a rendelet eredeti célját, a csomagolási hulladék csökkentését.

Az új rendelet 2025. február 11-én lépett hatályba, és 2026. augusztus 12-től alkalmazandó. **Ez az útmutató összegyűjti az elfogadott szöveg által a nemzeti kormányok és a helyi önkormányzatok számára biztosított lehetőségeket a magas szintű ambíció fenntartására** és az EU-ban az egy főre jutó átlagos csomagolási hulladék mennyiségének (187 kg) csökkentésére vonatkozóan, miközben védik a fogyasztókat a mérgező vegyi anyagoknak való kitettségével szemben.

1

A RENDELET HATÁLYA

1.1

A tagállamok egyoldalú intézkedési lehetőségei

A tagállamoknak van némi mozgástere a nemzeti szinten egyre növekvő mennyiségű csomagolási hulladék kezelésében. Amint azt az alábbiakban ismertetjük, a PPWR bizonyos esetekben maga is arra ösztönzi a tagállamokat, hogy az újonnan felülvizsgált rendeletben foglaltakon túlmenően további intézkedéseket határozzanak meg.

Az EU-ban a csomagolás okozza az egyik legaggasztóbb és egyre növekvő mértékű környezetszennyezést – évente fejenként 187 kg csomagolási hulladék keletkezik. A csomagolóanyagok – különösen az egyszer használatos csomagolóanyagok – beszerzése, valamint előállítása és életciklusuk végéig történő kezelése jelentős hatást gyakorol az értékláncra. Különösen tragikus, hogy ezeket a hatásokat olyan tárgyak okozzák, amelyek átlagos élettartama 20 perc, ezt követően kidobásra kerülnek. Figyelembe véve, hogy az egyszer használatos termékek átlagosan a szárazföldi hulladék eltakarításával kapcsolatos költségek 60%-át teszik ki, becslések szerint az önkormányzatok és végső soron az adófizetők költségei évente legalább 7,8 milliárd euróra rúgnak. Ez a szám még magasabb a tengeri hulladék eltakarításának költségeinek hozzáadásával, de sajnos nem állnak rendelkezésre olyan átfogó adatok, amelyek pontos számadatot adnának.

A nemzeti hatóságok vagy kormányok mégis néha vonakodnak attól, hogy a saját területükön hozzanak a csomagolásra vonatkozó szabályokat, mivel ez akadályozhatja a kereskedelmet. Ha a tagállamok eltérő követelményeket támasztanak a határaikon belül engedélyezett csomagolástípusokra vonatkozóan, az megakadályozhatja az áru szabad áramlását, veszélyeztetve ezzel az egységes piacot, amely az EU egyik alappillére. **A PPWR azonban olyan keretet teremt, amely bizonyos esetekben lehetővé teszi és ösztönzi a tagállamokat, hogy a rendeletben foglaltakon túlmenő intézkedéseket fogadjanak el.**

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 114. cikkének (5) bekezdése szerint ha az EU harmonizációs intézkedéseket fogadott el, mint például a PPWR keretében, a tagállamok mérlegelési jogköre az EU által elfogadott intézkedéseken túlmenően korlátozott. Ha azonban „valamely tagállam új tudományos bizonyítékon alapuló, a környezet vagy a munkakörnyezet védelmével kapcsolatos nemzeti rendelkezések bevezetését tartja szükségesnek az adott tagállamra jellemző olyan probléma miatt, amely a harmonizációs intézkedés elfogadása után merült fel, ezekről az előírt irányított rendelkezésekről és bevezetésük indokairól értesítenie kell a Bizottságot”.

Ezen túlmenően az EUMSZ 114. cikke szerint a harmonizációs intézkedések elfogadása után a tagállamok fenntarthatják az EUMSZ 36. cikke alapján korábban elfogadott intézkedéseiket (pl. a környezet védelme érdekében), de erről értesíteniük kell a Bizottságot.

A Bizottság a tagállam általi bejelentéstől számított hat hónapon belül jóváhagyja vagy elutasítja a nemzeti intézkedéseket, miután ellenőrizte, hogy azok nem jelentenek-e önkényes megkülönböztetést vagy a tagállamok közötti kereskedelem rejtett korlátozását, továbbá nem jelentenek-e akadályt a belső piac működésében.

Ha a Bizottság 6 hónapon belül nem hoz határozatot, az intézkedéseket jóváhagyottnak kell tekinteni, kivéve, ha a Bizottság értesíti a tagállamot, hogy több időre van szüksége a döntés meghozatalához, ami a határozathozatali időszakot összesen egy évvel meghosszabbíthatja.

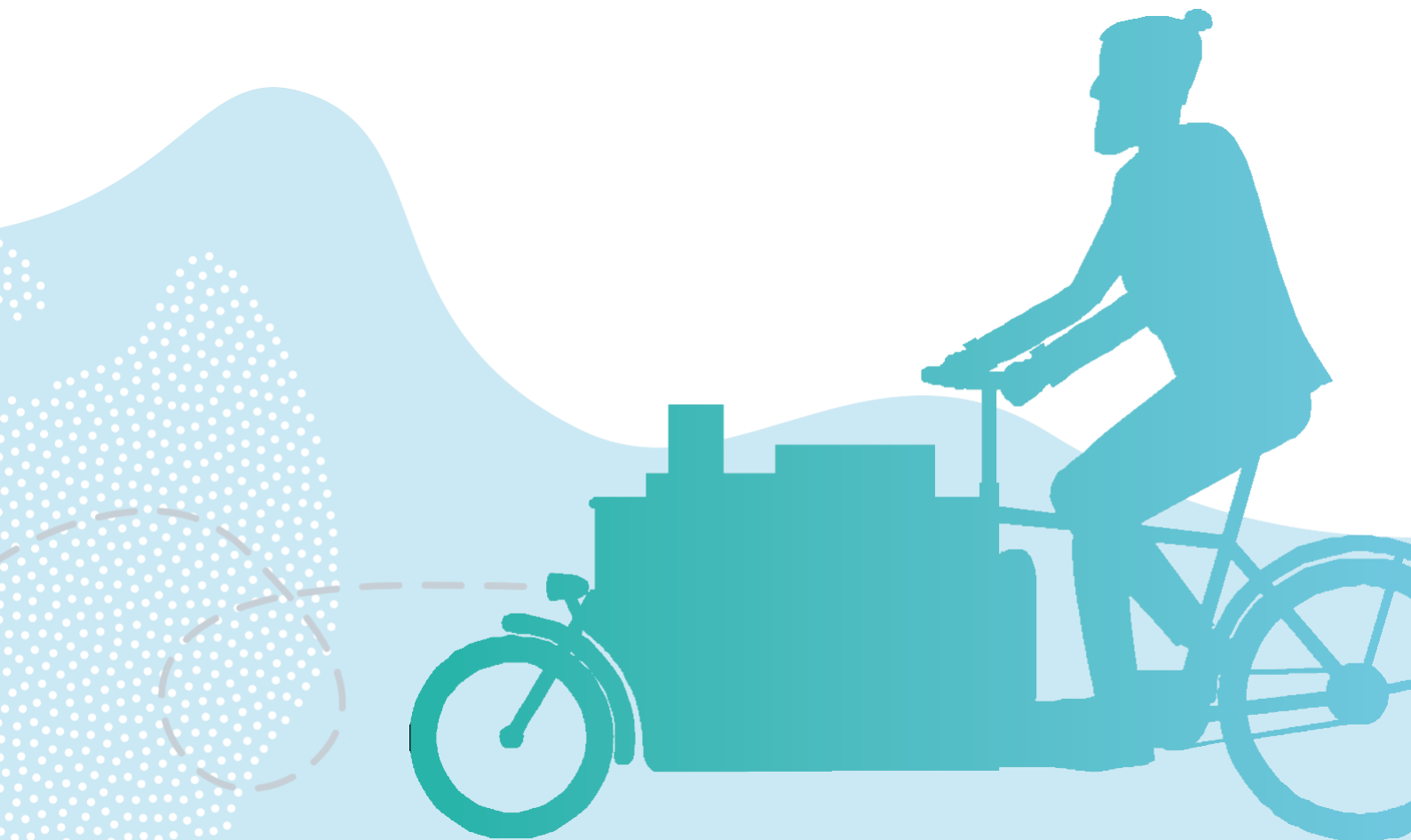
Míg a PPWR 4. cikkének (2) bekezdése kimondja, hogy a tagállamok nem tilthatják meg, nem korlátozhatják és nem akadályozhatják a rendeletben meghatározott fenntarthatósági, címkézési és tájékoztatási követelményeknek megfelelő csomagolások forgalomba hozatalát; a 4. cikk (3) bekezdése lehetővé teszi a tagállamok számára a PPWR-ben meghatározottakon túlmenően a nemzeti fenntarthatósági vagy tájékoztatási követelmények fenntartását vagy bevezetését 2030. január 1-jéig. A tagállamok azonban nem korlátozhatják a PPWR-nek megfelelő csomagolás forgalomba hozatalát az említett nemzeti követelményeknek való meg nem felelés miatt.

A PPWR 25. cikkének (2) bekezdése szerint a tagállamok eltérhetnek a PPWR 4. cikkének (2) bekezdésétől, és fenntarthatják a 2025. január 1-je előtt elfogadott korlátozásokat, az V. mellékletben nem felsorolt anyagokból készült csomagolásoknak az V. mellékletben felsorolt formákban és felhasználási célokra történő forgalomba hozatalára vonatkozóan.

Amellett, hogy a **PPWR** további fenntarthatósági és tájékoztatási követelményeket vezethet be a csomagolásokra vonatkozóan, **teret enged a tagállamoknak arra is, hogy az egyes tagállamok sajátos körülményeihez igazodó, csomagolással kapcsolatos intézkedéseket fogadjanak el a rendeletben foglalt célok érdekében – például a csomagolási hulladék megelőzésére vonatkozóan** (43. cikk).

Megjegyzendő, hogy vannak olyan területek is, amelyeket a PPWR nem szabályoz. Ezért a harmonizáció nem tökéletes. Ezekben az esetekben a tagállamok az EUMSZ 193. cikke alapján **szigorúbb védintézkedéseket** is elfogadhatnak, feltéve, hogy azok nem minősülnek indokolatlan és aránytalan – a behozatalra vagy a tranzitárukra vonatkozó mennyiségi korlátozásokkal azonos hatású – intézkedéseknek.

Vannak olyan helyzetek, amikor egyértelmű, hogy egy tagállami intézkedésnek alig vagy egyáltalán nem lenne hatása az egységes piacra. **Ha például egy tagállam vagy egy helyi önkormányzat előírná az éttermeknek egy meghatározott körzetben az újrahasználható ételtárolók használatát az ételek kiszállításához, az nem lenne hatással az egységes piacra. A tagállamoknak bátran el kellene fogadniuk ilyen intézkedéseket.** Más intézkedések azonban, mint például a bizonyos típusú szállítási csomagolások gyártóira kivetett többletköltségek, szélesebb körű hatást gyakorolhatnak az egységes piacra, és az intézkedések eseti elemzést igényelnének annak megállapítására, hogy indokoltak és arányosak-e, és nem önkényes megkülönböztetésnek vagy a tagállamok közötti kereskedelem rejtett korlátozásának minősülnek-e.

1.2

A PPWR és az egyszer használatos műanyagokról szóló irányelv (SUPD) együttes értelmezése

A PPWR és az SUPD átfedésben van a szabályozásuk tárgyát illetően. Ez azt jelenti, hogy a harmonizált értelmezés során mindkét jogszabálynak érvényesülnie kell, ütközés esetén pedig az egyiknek elsőbbséget kell élveznie a másikkal szemben.

A PPWR általános szabályokat állapít meg, amelyek minden csomagolásra vonatkoznak. Ugyanakkor az SUPD hatálya alá tartozó bizonyos egyszer használatos műanyag termékek – mint például a műanyag zacskók, a poharak, az étel- és italtartók, beleértve a palackokat is – csomagolásnak minősülnek, ezért mindkét rendelet hatálya alá tartoznak. Az SUPD *lex specialis* a PPWR-hez képest.

Ezért az SUPD és a PPWR közötti ütközés esetén az alapértelmezett szabály az, hogy az SUPD-nek kell irányadónak lennie az alkalmazási körén belül. Mivel azonban a PPWR-t egy későbbi időpontban tették közzé (*lex posterior*), azokban a helyzetekben, amikor az kifejezetten eltér az SUPD-től, a PPWR-t kell alkalmazni, mint például az alábbi esetekben:

- A PPWR 7. és 67. cikkének (2) bekezdése, amely a műanyag palackok újrafeldolgozott tartalmára vonatkozó követelményekről szól, példa arra, amikor a PPWR kifejezetten eltér az SUPD-től. Ebben az esetben az SUPD követelményei addig maradnak érvényben, amíg a PPWR újrafeldolgozott tartalomra vonatkozó célkitűzései nem érvényesülnek.
- A PPWR (13) preambulumbekkezdése kimondja, hogy a kompozit csomagolás PPWR-ben szereplő definíciója nem mentesíti a részben műanyagból készült, egyszer használatos csomagolást – a küszöbértéktől függetlenül – az SUPD követelményei alól.
- A PPWR 3. cikkének (24) bekezdése kimondja, hogy a kompozit csomagolás definíciója „nem érinti” az SUPD-t. Ez azt jelenti, hogy az SUPD szerinti kötelezettségek tekintetében az SUPD-ben szereplő műanyag definíciója szerinti kompozit termékek továbbra is műanyagként minősülnek.

- A PPWR 25. cikkének (2) bekezdése szerint a tagállamok fenntarthatják a 2025. előtt elfogadott korlátozásokat az V. mellékletben felsoroltaktól eltérő anyagokra vonatkozóan. Lényeges, hogy ez a cikk kifejezetten eltér a PPWR 4. cikkének (2) bekezdésétől, és nem tartalmaz megszüntési rendelkezést (azaz nem rendelkezik érvényességi idővel).
- A PPWR 70. cikkének (4) bekezdése előírja, hogy a tagállamok 2030. január 1-jéig fenntarthatják azokat a nemzeti rendelkezéseket, amelyek korlátozzák a csomagolásnak az V. melléklet 2. pontjában (egyszer használatos műanyag csomagolás a feldolgozatlan friss gyümölcsök és zöldségek esetében) és 3. pontjában (egyszer használatos műanyag csomagolások a szálláshely-szolgáltatási és vendéglátási ágazat létesítményein belül kiadott és elfogyasztott élelmiszerek és italok esetében) felsorolt formákban és felhasználási célokra történő forgalomba hozatalát, annak ellenére, hogy a PPWR szerinti tilalom csak 2030-tól lenne alkalmazandó.

Hogyan kell értelmezni a tagállamok azon lehetőségét, hogy 2030 után is fenntarthatják a 2025 előtt elfogadott korlátozásokat az olyan egyszer használatos termékekre vonatkozóan, amelyek műanyagot is tartalmazó összetett anyagból készült csomagolásnak számítanak? Mivel ettől a 25. cikk egyértelműen eltér, míg a 70. cikk (4) bekezdése egyáltalán nem tartalmaz erre vonatkozó előírásokat, vitatható, hogy ezek a tilalmak 2030 után is fenntarthatók.

A PPWR és az SUPD közötti kapcsolat másik lényeges pontja a kulcsfontosságú definíciók értelmezése, például az egyszer használatos műanyag csomagolás fogalmának helyes értelmezése. **Megjegyzendő, hogy az egyszer használatos műanyagok SUPD szerinti meghatározása a PPWR-ben foglalt ilyen termékeket szabályozó intézkedésekre vonatkozik, például a piackorlátozó intézkedésekre.** Az egyszer használatos műanyag definíciója szerint az SUPD hatálya alá tartozó valamennyi termék egyszer használatos műanyagként minősül, **függetlenül a műanyagtartalom arányától.**

1.3

A PPWR és a REACH rendelet közötti kapcsolat

A PPWR csak korlátozott hatáskörrel ruházza fel a tagállamokat a vegyi anyagokkal szembeni fellépésre. Az 5. cikk (3) bekezdése értelmében kérhetik a Bizottságot, hogy fontolja meg a 6. cikk (4) bekezdése szerint aggodalomra okot adó anyagok korlátozását. Ezen kívül a 60. cikk (1) bekezdése szerinti védintézkedési eljárás felhatalmazza a tagállamokat arra, hogy intézkedéseket hozzanak a követelményeknek megfelelő, kockázatot jelentő csomagolásokkal szemben, amelyek hatásai azonban csak bizonyos „releváns gazdasági szereplőkre” korlátozódnak.

Ezzel szemben a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról szóló rendelet (REACH – Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals) 129. cikkének (1) bekezdése szerint „amennyiben valamely tagállam jogosan feltételezi, hogy elengedhetetlen az emberi egészség vagy a környezet védelme érdekében történő sürgős intézkedés”, egy csomagolási cikkel kapcsolatban, „megfelelő átmeneti intézkedéseket fogadhat el”. A nemzeti intézkedésre hivatkozó tagállam „haladéktalanul” értesíti a Bizottságot, amely vagy engedélyezi vagy elutasítja az intézkedést. Az intézkedés hatályát nem korlátozzák. Korlátozás esetén a tagállam az uniós rendeletekkel összhangban korlátozást kezdeményez.

2

FŐ ELEMEEK, AMELYEKRE A NEMZETI DÖNTÉSHOZÓK ÉPÍTHETNEK

2.1

Hulladékmegelőzés

A PPWR egyértelműen kimondja, hogy a hulladékmegelőzés a leghatékonyabb módja az erőforrás-hatékonyság javításának és a hulladék környezeti hatásainak csökkentésének. Ennek megfelelően a 43. cikk a következő csomagolási hulladékcsökkentési célokat tűzi ki:

2030-ra 5%

2035-re 10%

2040-re 15%

Ezek a célok a 2018-as szinteket tekintik kiindulási alapnak.

Ilyen szintű hulladékmegelőzés csak olyan intézkedések kombinációjával érhető el, amelyek csökkentik a teljes csomagolási hulladék keletkezését. Az intézkedések közé tartozik többek között a túlzott/szükségtelen csomagolás megszüntetése, bizonyos csomagolási formák használatának korlátozása/betiltása, a termékek oly módon történő újratervezése, hogy egyáltalán ne kelljen, vagy kevesebb csomagolást lehessen használni (pl. ömlesztett értékesítés), újrahasználati és újratöltési célok elfogadása, valamint olyan gazdasági ösztönzők bevezetése, amelyek támogatják az egyszer használatos csomagolásról az újrahasználatos csomagolásra való áttérést.

Ezen intézkedések némelyike már kötelező érvényű a PPWR-ben, mint például egyes csomagolási szegmensekre vonatkozó néhány újrahasználati cél, beleértve az ital- és a másodlagos csomagolást. Ezek azonban nem elegendőek a rendeletben előírt hulladékcsökkentési célok eléréséhez.

Ezt szem előtt tartva maga a PPWR is további intézkedések meghozatalára ösztönzi a tagállamokat.

A PPWR 51. cikke például kimondja, hogy a tagállamok hozzanak intézkedéseket, hogy támogassák a csomagolás-újrahasználati rendszerek és az újratöltési rendszerek környezetbarát módon történő létrehozására vonatkozó ösztönzőket, beleértve:

- a **betétdíjas rendszerek** használata az **újrahasználatos csomagolások** és más csomagolási formák esetében;
- **gazdasági ösztönzők** alkalmazása, beleértve a végső forgalmazókkal szemben támasztott követelményeket: az egyszer használatos csomagolások használatáért való díj felszámítása, és a fogyasztók tájékoztatása az ilyen csomagolások költségeiről. Ezt az intézkedést újrahasználatos csomagolások felajánlásának kell kísérnie, hogy ne váljon egyszerűen a fogyasztókra áthárított adóvá;
- a gyártókra vagy a végső forgalmazókra vonatkozó követelmények: a 26. cikkben meghatározott **célértékek által lefedett termékeken kívül más termékek** bizonyos százalékát **újrahasználati** vagy **újratöltési rendszerben** tegyék hozzáférhetővé, **újrahasználatos csomagolásban**. (azzal a feltétellel, hogy ez nem vezet a belső piac torzulásához vagy a más tagállamokból származó termékekkel szembeni kereskedelmi akadályokhoz);
- Végül megállta, hogy az **EPR** és a **betétdíjas rendszer** költségvetésének egy minimális részét csökkentési és megelőzési intézkedésekre kötelező fordítani.

Ezért a hulladékmegelőzésre vonatkozó célok elérése érdekében a tagállamoknak fontolóra kell venniük egy sor kiegészítő intézkedés végrehajtását, beleértve az újrahasználat és az újratöltés népszerűsítését, az újrahasználat elterjedését támogató gazdasági/pénzügyi ösztönzőket (pl. támogatások, kedvezmények), valamint az egyszer használatos csomagolások fogyasztásának visszaszorítását (pl. adóterhek). Hasonló hatályban lévő rendelkezésekre már vannak példák néhány tagállamban:

- Svédország tisztítási költségeket vezetett be az EPR keretein belül
- Észtország 2024-től betiltotta az egyszer használatos csomagolást a nyilvános rendezvényeken.
- Belgium 7-szer magasabb csomagolási adót vetett ki az egyszer használatos termékekre az újrahasználatos termékekkel szemben.
- Belgiumban a háztartási hulladék profilú gyártói felelősségvállalással foglalkozó szervezeteknek az éves költségvetésük egy részét a megelőzési és újrahasználati tervekre kell fordítaniuk.

Ami a gazdasági ösztönzőket illeti, ez a nemrégiben készült jelentés bemutatja az egyes tagállamokban az újrahasználatos elviteles csomagolások átvételének megkönnyítése érdekében elfogadott pénzügyi intézkedések legjobb gyakorlatait, és megvizsgálja a végrehajtás lehetőségeit.

Ezenkívül a hatóságok részéről kívánatos lenne újrahasználati követelmények megállapítása a csomagolási hulladék csökkentésére irányuló erőfeszítések kiegészítéseként. A nyilvános rendezvényeket és összejöveteleket úgy kell megszervezni, hogy a lehető legkevesebb hulladék keletkezzen. Ezen túlmenően a közintézményeknek lehetőséget kell biztosítaniuk az újrahasználatos csomagolások hozzáférhetőségére az épületeikben, valamint a nyilvános helyeken, például a stadionokban. Hasonló hatályban lévő rendelkezésekre már van példa Észtországban, Franciaországban és Luxemburgban. Véletlen vagy sem, de Franciaország, Luxemburg, Észtország (és Németország) az a 4 tagállam, amely sikeresen csökkentette a 2018 és 2022 között keletkező csomagolási hulladék mennyiségét.

Ezért arra kérjük a nemzeti döntéshozókat, hogy:

- A hulladékmegelőzést és újrahasználatot támogató EPR megerősítése érdekében a következő intézkedéseket hozzák meg:
 - **A szemét eltakarításának költségeit építsék be az EPR-díjba** minden csomagolási forma esetében.
 - **Határozzák meg az EPR-díj bizonyos százalékát, amelyet a hulladékmegelőzésre irányuló tevékenységek támogatására fordítanak** (az 51. cikkkel összhangban).
- Vezessenek be az egyszer használatos elviteles csomagolások fogyasztását visszatartó **pénzügyi intézkedéseket**, legyen szó akár a gazdasági szereplőkre kivetett környezetvédelmi adókról, a fogyasztókat terhelő adókról, akár az EPR-díjak negatív modulációjáról;
- Különítsék el a pénzügyi intézkedések révén keletkező **pénzeszközöket az újrahasználati és hulladékmegelőzési** intézkedések támogatására;
- Írják elő, hogy az elvitelre kínált ételek és italok értékesítésekor **az alapértelmezett csomagolási lehetőség az újrahasználatos csomagolás** legyen;
- Írják elő, hogy a **nyilvános rendezvényeken** (például fesztiválokon), valamint közintézményekben (például stadionokban, iskolákban és egyetemeken) csak **újrahasználatos csomagolásban** és evőeszközökkel lehessen ételeket és italokat felszolgálni.

2.2

A felesleges csomagolás kezelése

A PPWR 25. cikke és V. melléklete **piaci korlátozásokat (tilalmakat)** vezet be az egyszer használatos csomagolások bizonyos típusaira, főként műanyagokra, beleértve a műanyag gyűjtő-csomagolásokat, a gyümölcsök és zöldségek műanyag csomagolását, a szálláshely-szolgáltatási és vendéglátási ágazat létesítményeiben használatos műanyag csomagolásokat, az egyadagos kiszerelésben kínált műanyag csomagolásokat (fűszerek, tartósítószer, szószok, cukor, kávékrémek), a szálláshely-szolgáltatási ágazatban használt csomagolásokat (pl. pipere-cikkek), valamint a nagyon könnyű műanyag zacskókat.

Jóllehet, a tilalmak főként egy anyagtípusra (műanyag) vonatkoznak, a 2030-ra 5%-os, 2035-re 10%-os, 2040-re pedig 15%-os hulladékcsoökkentési cél elérése érdekében elengedhetetlen, hogy a tagállamok **mindenáron elkerüljék az egyszer használatos csomagolások egyik típusának egy másikkal való helyettesítését** (pl. egyszer használatos műanyag helyett egyszer használatos papír). Ez a helyettesítés nem csökkenti a piacon keletkező csomagolási hulladék teljes mennyiségét, hanem egyéb környezeti hatásokat okoz.

A papírcsomagolással kapcsolatos környezeti hatások

Az egyszer használatos papírcsomagolás súlyos környezeti hatásokkal jár, például az érintetlen erdők kiirtásával, a több száz éves fák kivágásával, ami pusztító hatással van a biológiai sokféleségre, az ökoszisztémákra és az őslakos népekre. A cellulóz és a rost iránti kereslet a magas növésű fák, például az eukaliptusz monokultúráinak kialakulásához vezet, ami az erdőtüzek, a kártevők és a betegségek fokozott kockázatával jár.

1961 óta a globális fakitermelés megduplázódott, és 2020-ban elérte a 4 milliárd m³-t, ami jóval meghaladja azt a mennyiséget, amelyet a világ erdei fenntartható módon képesek biztosítani. A növekvő fakeserlet egyik fő mozgatórugója a gyorsan növekvő papírfogyasztás, amelynek következtében a papírcsomagolás és a karton aránya a teljes termelésen belül szűk 60 év alatt 25%-ról (1961) 62%-ra (2020) nőtt.

A papírcsomagolás felé való elmozdulás az oka annak, hogy ma az EU-ban a papír és a karton a csomagolási hulladék fő típusa, amely az összes csomagolási hulladék 40%-át teszi ki. Emiatt sem támogatandó a műanyag papírral történő helyettesítése, mivel az nem csak hogy nem járul hozzá a hulladékcsoökkentési célokhoz, de egyéb negatív környezeti hatásokat is felerősít.

Bár, a PPWR nem teszi lehetővé további anyagcsoportok korlátozását [25. cikk (2) bekezdés], a tagállamok számára lehetővé kell tenni a műanyag bevonatú, papírból készült csomagolóanyagok korlátozását, mivel az egyszer használatos műanyagoknak az SUPD szerinti meghatározása [3. cikk (2) bekezdés] a PPWR szerinti piackorlátozó intézkedésekre is vonatkozik. A meghatározás minden olyan terméket „egyszer használatos műanyag” tekint, amely részben vagy egészben műanyagból készült, függetlenül attól, hogy ezekben a termékekben milyen arányban van műanyag.

Ezért arra kérjük a nemzeti döntéshozókat, hogy:

- **Terjesszék ki az e-kereskedelemre vonatkozó újrahasználati célokat a papírra és a kartonra;**
- **Terjesszék ki a 25. cikk V. mellékletének 3. pontjában megállapított, a szálláshely-szolgáltatási és vendéglátási ágazat létesítményeiben kiadott és elfogyasztott élelmiszerek és italok egyszer használatos műanyag csomagolására vonatkozó piaci korlátozást minden olyan egyszer használatos csomagolási tételre, amely részben vagy egészben műanyagból készült, az SUPD 3. cikkének (2) bekezdése¹ szerinti definíciónak megfelelően a kompozit anyagokra, a műanyag bevonatú papírra és a műanyag adalékanyagokat tartalmazó papírra.**

¹ „egyszer használatos műanyag termék”: olyan termék, amely részben vagy egészben műanyagból készült, és amelyet nem úgy terveztek, alakítottak ki vagy hoztak forgalomba, hogy élettartama alatt többszöri használatra vagy forgatásra alkalmas legyen azáltal, hogy újratöltés céljából visszaküldik a gyártónak, vagy újra felhasználják ugyanarra.

2.3

Újrafelhasználás

A PPWR 29. cikke három csomagolási ágazatra vonatkozóan újrafelhasználati célokat vezet be, amelyek közvetlenül a gazdasági szereplőkre vonatkoznak:

Szállítási és értékesítési csomagolás
(beleértve az e-kereskedelmet is):
2030-ra 40% és 2040-re 70%

Szállítási csomagolások az azonos vagy partner
vállalkozások telephelyei között:
2030-ra 100%

Gyűjtőcsomagolás:
2030-ra 10% és 2040-re 25%

Italcsomagolás (alkoholos és
alkoholmentes):
2030-ra 10% és 2040-re 40%

A 2030-as célok kötelezőek, a 2040-es célok pedig ajánlottak.

A szálláshely-szolgáltatási és vendéglátási ágazat számára a PPWR bevezet egy kötelezettséget arra vonatkozóan, hogy az elvitelre kínált ételeket és italokat újrafelhasználati rendszer keretében (33. cikk) kell elérhetővé tenni, hogy a fogyasztóknak lehetőségük legyen az újrafelhasználatot választani a termékek megvásárlásakor. Az újrafelhasználati lehetőséget legkésőbb 2028 februárjáig kell bevezetni, és e termékeket nem kínálhatják magasabb áron és kevésbé kedvező feltételek mellett, mint az egyszer használatos alternatívákat. A PPWR kimondja, hogy a létesítményeknek 2030-ra törekedniük kell arra, hogy az eladott termékeik 10%-át újrafelhasználható csomagolásban értékesítsék.

Fontos megjegyezni, hogy ez a kötelezettség minden olyan létesítményre vonatkozik, amely azonnali fogyasztásra kínál ételt és italt, és nem szigorúan csak a szálláshely-szolgáltatási és vendéglátási ágazat létesítményeire. Ezért az elvitelre készételeket értékesítő kiskereskedelmi ágazatra (pl. salátabárokra) is vonatkoznia kell ennek a kötelezettségnek. A tagállamoknak ezután biztosítaniuk kell, hogy az újrafelhasználati kötelezettséget minden azonnali fogyasztást kínáló vállalkozásra alkalmazzák, még akkor is, ha nem ez a vállalkozás fő tevékenysége.

A PPWR kimondja, hogy a tagállamok magasabb újrafelhasználati célokat is meghatározhatnak, többek között más típusú csomagolási formák esetében, a rendeletben foglalt hulladékmegelőzési célok elérése érdekében.

A legtöbb tagállamnak ambiciózusabb újrafelhasználati célokat kell kitűznie a megelőzési célok eléréséhez. Ez azt jelenti, hogy az ital-, a szállítási és a gyűjtőcsomagolásokra vonatkozó újrafelhasználati célértékeket növelni lehet és kell, különös tekintettel arra, hogy az ágazat idővel fejlődik, és szakértelemre tesz szert az újrafelhasználati rendszereket illetően. Az italágazatban Németország például közel 43%-os újrafelhasználati arányt ér el.

A PPWR által egyértelműen engedélyezett, más csomagolási ágazatokra vonatkozó újrafelhasználati célok meghatározásakor, az elviteles csomagolási ágazatban nagy lehetőségek rejlenek. Németországban például az újrafelhasználható csomagolások az elviteles ágazatban széles körben elterjedtek, a legnagyobb újrafelhasználati rendszerek szolgáltatói együttesen mintegy 40 000 újrafelhasználható csomagolást forgalmazó pontot üzemeltetnek országszerte.

A hulladékcsökkentési célok elérésén túl a tagállamoknak meg kell ragadniuk a lehetőséget, hogy magasabb újrafelhasználati célokat határozzanak meg a csomagolási hulladék kezdettől fogva történő kezelése és a hulladékmentes üzleti modellekre való áttérés támogatása érdekében, beleértve az újrafelhasználati rendszereket és az újratöltési modelleket.

Az ambiciózusabb újrafelhasználati intézkedések meghatározása mellett a tagállamokat arra is biztatják, hogy hozzanak létre gazdasági ösztönzőket az újrafelhasználati rendszerek fejlesztésének támogatására. Ez a helyzet Dániában. A dán kormány évente 800 000 eurót (2025 és 2027 között évente körülbelül 5 millió koronát) különített el az elviteles csomagolások újrafelhasználati rendszereit fejlesztő partner-ségek támogatására, beleértve a betétdíjas rendszereket is. [Az aarhusi „REUSEABLE” projekt](#) modellként szolgál.

Ezért arra kérjük a nemzeti döntéshozókat, hogy:

- **Magasabb újrafelhasználati célértékeket határozzanak meg a PPWR-ben szereplő három ágazatban;**
- Tegyék **kötelezővé a 2040-es célkitűzéseket;**
- Tűzzenek ki **további célokat az italszegmensekre vonatkozóan** (például borra és tejfélékre), valamint **kötelezzék az újrafelhasználati célok kitűzését az elviteles ágazatban.** Az Európai Bizottság által a rendelettervezetben tett javaslat iránymutatásként szolgálhat.
- **Terjesszék ki a 33. cikk értelmében a szálláshely-szolgáltatási és vendéglátási ágazat újrafelhasználati kötelezettségét** azokra a kiskereskedőkre, akik elvitelre értékesítenek azonnali fogyasztásra szánt készételeket.

2.4

Újratöltés

A PPWR 28. és 32. cikke az újratöltéssel kapcsolatos kötelezettségeket tartalmazza. Eszerint **2027. február 17-ig a szálláshely-szolgáltatási és vendéglátási ágazatnak el kell fogadnia, hogy a fogyasztók magukkal hozzák a saját megtölthető tárolóedényeiket ital- és ételvitel céljából.** Ezeknek a létesítményeknek biztosítaniuk kell, hogy ez nem jár magasabb költséggel és kedvezőtlenebb feltételekkel, mint az általuk egyszer használatos csomagolásban értékesített élelmiszerek és italok esetében.

A szálláshely-szolgáltatási és vendéglátási ágazat létesítményeinek az értékesítés helyén jól látható és olvasható táblákon vagy jelzésekkel tájékoztatniuk kell a fogyasztókat arról a lehetőségről, hogy az élelmiszereket és italokat a fogyasztó által hozott újratölthető edényben is megvásárolhatják.

A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy az újratöltési kötelezettséget a szálláshely-szolgáltatási és vendéglátási ágazatban gazdasági tevékenységet végző valamennyi vállalkozásra alkalmazzák, még akkor is, ha ez nem a vállalkozás fő tevékenysége. Ezért, ha egy kiskereskedő elvételre kínál azonnali fogyasztásra szánt készleteket, és ezért jelentős mértékben hozzájárul az egyszer használatos csomagolási hulladék keletkezéséhez, akkor ezzel ugyanúgy foglalkozni kell.

A 28. cikk azt is előírja, hogy a 400 m²-nél nagyobb eladótérrel rendelkező **végző forgalmazóknak** (kiskereskedőknek) **2030 januárjáig** törekedniük kell arra, hogy **az eladótér 10%-át** élelmiszer és non-food termékek **utántöltő állomásainak szenteljék.**

Mindazonáltal a kiskereskedőkre vonatkozó, nem kötelező érvényű 10%-os célérték figyelmen kívül hagyja az ömlesztett értékesítést és a csomagolásmentes áruk szerepét, amelyek ösztönzése erősebb és kötelező érvényű célértékekkel ajánlott. **Ezért a nemzeti kormányok részéről ambiciózusabb hozzáállás kívánatos az újratöltési intézkedések végrehajtását illetően.** Számos olyan élelmiszer és non-food termék van (pl. háztartási tisztítószer és kozmetikumok), amelyek már most is megvásárolhatók a termékeket ömlesztve értékesítő áruházakban Európa-szerte, és amelyeket a fogyasztók saját tárolóedényeiket megtöltve vehetnek meg. Tekintettel arra, hogy az ömlesztett és hulladékmentes üzletek már bizonyították az újratöltési rendszerek megvalósíthatóságát és gazdasági életképességét, nincs ok arra, hogy a kiskereskedők ne támogassák ezeket a rendszereket. És nincs ok arra sem, hogy csak a hulladékmentes üzletek támogassák ezeket az értékesítési és fogyasztási modelleket.

A tagállamoknak például a 32. cikk szerinti újratöltési kötelezettséget a kiskereskedelmi ágazatra is ki kellene terjeszteniük, és a 28. cikk szerinti 10%-os célt kötelezővé kellene tenniük, vagy akár növelniük kellene a célt (pl. 20%-ra), hogy a kiskereskedők a területük bizonyos százalékát csomagolásmentes területeknek (azaz újratöltő állomásoknak) szenteljék mind az élelmiszerek, mind a non-food termékek esetében. Franciaországban és Spanyolországban az ilyen kötelezettségek a törvény részét képezik.

Ezért arra kérjük a nemzeti döntéshozókat, hogy:

- **Tegyék kötelezővé a 28. cikkben szereplő 10%-os célkitűzést, vagy akár növeljék azt (pl. 20%-ra),** megkövetelve a kiskereskedőktől, hogy területük egy bizonyos százalékát csomagolásmentes területeknek (pl. utántöltő állomásoknak) szenteljék, mind az élelmiszerek, mind a non-food termékek esetében.
- Biztosítsák, hogy a 32. cikk szerinti **újratöltési kötelezettséget minden szálláshely- és vendéglátási szolgáltatást nyújtó vállalkozásra alkalmazzák,** még akkor is, ha ez nem a fő gazdasági tevékenységük, például az azonnali fogyasztásra szánt készleteket értékesítő kiskereskedőkre.

...az újratöltési
intézkedések
végrehajtását illetően a
nemzeti kormányok
részéről ambiciózusabb
hozzáállás kívánatos

2.5

Aggodalomra okot adó anyagok és mikroműanyagok

A PPWR általánosságban előírja, hogy a csomagolásokban minimálisra kell csökkenteni a problémás anyagok („aggodalomra okot adó anyagok”, amelyeket a fenntartható termékek környezettudatos tervezéséről szóló rendelet határoz meg) jelenlétét és koncentrációját a csomagolás bármely anyagában/összetevőjében. A rendelet azt is előírja, hogy a mikroműanyag-kibocsátásból eredő káros környezeti hatásokat minimálisra kell csökkenteni.

A rendelet elismeri a csomagolásban található aggodalomra okot adó anyagokkal kapcsolatos aggodalmakat, és felkéri a Bizottságot és az Európai Vegyianyag-ügynökséget, hogy készítsen jelentést az ilyen anyagok csomagolásban és csomagolóanyag-összetevőkben való jelenlétéről annak megállapítása érdekében, hogy azok negatívan befolyásolják-e az anyagok újrafelhasználását és újrafeldolgozását, vagy hatással vannak-e a kémiai biztonságra (azaz veszélyt jelentenek-e az emberi egészségre és a környezetre).

A PPWR továbbá bevezet egy tilalmat a PFA-vegyületek élelmiszer-csomagolásban való felhasználására (2026. augusztus 12-től alkalmazandó). A PFA-vegyületek alkalmazása az élelmiszerrel érintkezésbe kerülő anyagokban és az élelmiszer-csomagolásban (az EU-ban az ilyen jellegű felhasználások jelentősnek mondható) elkerülhetetlenül a fogyasztók kitettségéhez vezet, ami elfogadhatatlan kockázatot jelent az egészségünkre nézve. Ezért szükséges és üdvözlendő a felhasználásuk korlátozása.

A PFA-szennyezettségre meghatározott küszöbértékek a PFA-vegyülettől (beleértve a polimereket is) függően 25 ppb és 50 ppm között változnak. A követelményeknek való megfelelést a csomagolás műszaki dokumentációjában kell igazolni, de egyes érdekelt felek megkérdőjelezték a végrehajtás megvalósíthatóságát, mivel nem áll rendelkezésre olyan összehangolt és ellenőrizhető vizsgálati módszer, amelyet az újrahasznosítók és a hatóságok is használhatnának. Ezért alapvető fontosságú, hogy az EU időben komoly elemzői kapacitást hozzon létre e fontos tilalom érvényesítésére.

A vegyi anyagokra vonatkozó fenntarthatósági stratégiában (CSS – Chemicals Strategy for Sustainability) foglaltak szerint az aggodalomra okot adó anyagokat nemcsak minimalizálni kell, hanem mindenekelőtt a lehető legnagyobb mértékben helyettesíteni, és a legkárosabbakat fokozatosan ki kell vonni a forgalomból, különösen a fogyasztási cikkekből. Szintén e stratégia alapján elméletileg ugyanaz a hatéérték vonatkozik a veszélyes anyagokra, mint az új és az újrahasznosított anyagokra.

Sajnálatos módon késik a két kulcsfontosságú rendelet (a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról szóló rendelet és az élelmiszerrel érintkezésbe kerülő anyagokról szóló rendelet) felülvizsgálata, ami veszélyezteti a PPWR emberi egészség és a környezet védelmére vonatkozó célkitűzését, mivel a PPWR a kémiai biztonság tekintetében erre a két rendeletre támaszkodik.

Az élelmiszer-csomagolás esetében a jelenlegi előírások elsősorban a műanyag csomagolásra összpontosítanak. A legtöbb más anyagra, például a papírból és kartonból, fémből, többféle anyagból és egyéb élelmiszerrel érintkezésbe kerülő anyagokból készült élelmiszer-csomagolásra vonatkozóan nincsenek harmonizált uniós szabályok. Ezekben az anyagokban is használnak veszélyes anyagokat.

Általános célkitűzésként azt javasoljuk a gyártóknak, hogy kerüljék el az aggodalomra okot adó anyagok csomagolásba való bevitelét.

Ezért arra kérjük a nemzeti döntéshozókat és az illetékes hatóságokat, hogy:

- **Fordítsanak erőforrásokat a csomagolásban található olyan anyagok időben történő azonosítására, amelyek negatívan befolyásolják a csomagolóanyagok újrafelhasználását és újrafeldolgozását** (2025. december 31-ig), és az ilyen információkat juttassák el Bizottsághoz és az Európai Vegyianyag-ügynökséghez.
- Kérvenyezzék, hogy a Bizottság **korlátozza az újrafelhasználást és újrafeldolgozást akadályozó anyagok használatát a csomagolásban**, ha egy tagállam már rendelkezik információkkal az anyagokra vonatkozóan.
- **Akadályozzák meg az olyan „új”, „innovatív” anyagok forgalomba hozatalát, amelyek nem estek át szigorú vizsgálatokon**, vagy amelyek káros vegyi anyagokat tartalmazhatnak az érintkezésre érzékeny termékek csomagolásában. Ez a kiskapu kritikus kockázatot jelent az ember és a környezet egészségére. A tagállamoknak figyelemmel kell kísérniük és nyomon kell követniük a Bizottság bejelentéseit, ha más tagállamok ilyen termékeket hoznak forgalomba.

- **A vegyi anyagokra vonatkozó fenntarthatósági stratégia céljaival összhangban a következő intézkedéseket és tevékenységeket javasoljuk a csomagolásban található veszélyes anyagok további minimalizálása érdekében.** A tagállamok az alábbi további eszközöket és forrásokat használhatják az emberi egészség és a környezet jobb védelme érdekében, azzal az általános céllal, hogy a legveszélyesebb anyagokat fokozatosan kivonják a csomagolóanyagokból.
- **Javasolt a legtöbb veszélyes vegyi anyag csomagolásban való használatának nemzeti tilalma.**
- Ezzel párhuzamosan az anyagok újrafelhasználását és újrahasznosítását negatívan befolyásoló, aggodalomra okot adó, csomagolásban jelen lévő anyagok vizsgálata során végezzenek elemzéseket **az emberi egészségre és a környezetre kockázatot jelentő anyagok** azonosítására és nyomon követésére.
- **Támogassák** a releváns veszély- és kockázat-értékelések vagy más releváns adatok létrehozását.
- **Támogassák az aggodalomra okot adó anyagok azonosítását** szabványosított, nyílt, digitális technológiák alkalmazásával, amelyeknek tartalmazniuk kell legalább a csomagolási egységben lévő minden egyes anyagban jelen lévő aggodalomra okot adó anyag nevét és koncentrációját.
- **Támogassák az élelmiszerrel érintkezésbe kerülő anyagokról szóló keretrendelet (EU 1935/2004) átfogó és időben (legkésőbb 2027 elejéig) történő felülvizsgálatát,** amely hatékonyan biztosítaná a fogyasztók védelmét az élelmiszer-csomagolásból származó veszélyes anyagoknak való kitettséggel szemben.

Végül pedig új előírásokra és intézkedésekre lenne szükség a csomagolásból eredő mikroműanyag-szennyezés összetett kihívásainak kezeléséhez. A tagállamok részéről kívánatos lenne, hogy a rendelkezésre álló adatok és kutatások hiányosságai miatt lépéseket tegyenek, és prioritásként kezeljék a kibocsátott mikroműanyagok azonosítására és számszerűsítésére szolgáló megbízható analitikai eszközök és szabványok létrehozását, hogy megkezdhessék a kockázatok és káros hatások kezelését.

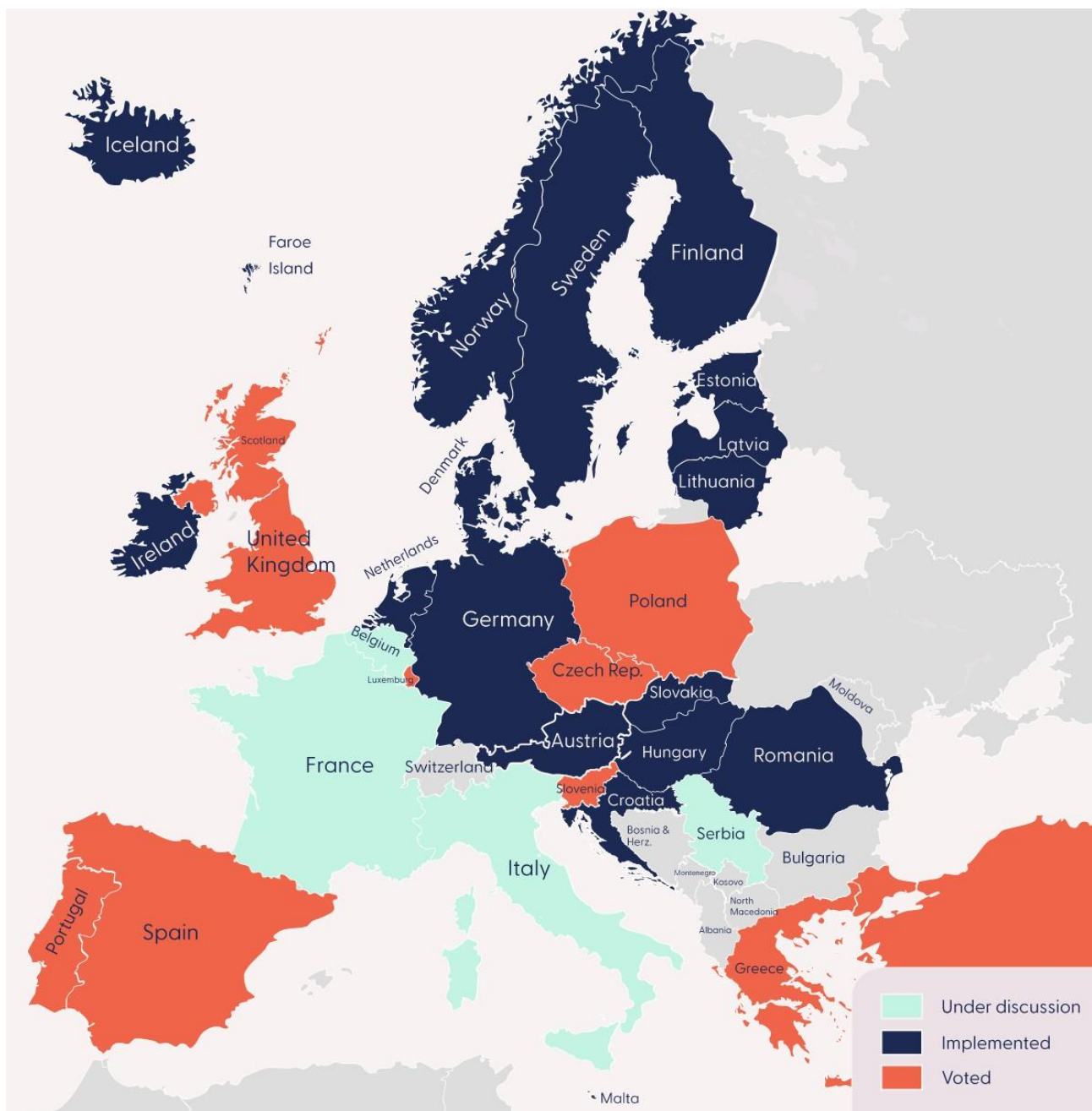

2.6

Betétdíjas rendszerek

A PPWR előírja, hogy a műanyag palackok és dobozok 90%-os szelektív gyűjtésének 2029-ig történő elérése érdekében betétdíjas rendszereket kell bevezetni (50. cikk b) pont). A betétdíjas rendszeren kívül egyetlen más módszer sem képes ilyen magas szint elérésére. Ezen túlmenően a betétdíjas rendszer bizonyítottan csökkenti a szemetelést, elősegíti a jó minőségű anyagok újrafeldolgozásra történő gyűjtését, és támogatja az újrafelhasználást (a „vegyes betétdíjas rendszer” alkalmazásával). Az 50. cikk (8) bekezdése és az 51. cikk (2) bekezdésének a) pontja a betétdíjas rendszert az újrahasználat felé vezető elsődleges lépcsőfoknak tartja.

A betétdíjas rendszer létrehozásakor a tagállamoknak meg kell felelniük a X. mellékletben meghatározott általános minimumkövetelményeknek. Ezek kiválasztása azon országok bevált gyakorlatai alapján történt, ahol a betétdíjas rendszert már bevezették és sikeres eredményeket értek el. A tagállamok azonban túlléphetnek ezeken a követelményeken, hogy a betétdíjas rendszerből a lehető legtöbbet hozzák ki.

(Forrás: A betétdíjas rendszer helyzete Európában, Fair Resource Foundation, 2025)

Jelenleg 17 európai országban működik betétdíjas rendszer a műanyag palackokra és aludobozokra vonatkozóan (Ausztria, Horvátország, Dánia, Észtország, Finnország, Németország, Magyarország, Izland, Írország, Lettország, Litvánia, Málta, Norvégia, Románia, Szlovákia, Svédország és Hollandia, lásd a fenti térképet).

Betétdíjas rendszer Európában – alkalmazási kör, újrahasználat és átjárhatóság

Betétdíjas rendszer az összes műanyag palack újrahasznosításához: Németországban már működik egy betétdíjas rendszer a tejtermékekre, alkoholra és borra, amely túlmutat a PPWR-ben foglaltakon. Horvátország a rendszer 2006-os bevezetése óta a tejtermékeket is bevonja a visszaváltásba.

Betétdíjas rendszer és újrahasználat: Sok országban már működik betétdíjas rendszer, amely lehetővé teszi az újrahasználatos csomagolások (üvegpalackok, Németországban pedig újrahasználatos kemény PET) begyűjtését. Lettországban a rendszerüzemeltető (Deposita Punkts) még a bizonyos tisztító létesítmények-

be történő szállításért is felel, elérhetőbbé téve a rendszer használatát a kisebb termelők számára is. A lett piacon jellemzően elérhető a szabványos üvegpalackok két formája, ami tovább csökkenti a belépési korlátokat az új gyártók számára.

A rendszerek határokon átnyúló kompatibilitása:

Dánia és Svédország kétoldalú megállapodásokat kötött a nemzeti betétdíjas csomagolások exportjának és importjának megtervezésére.

Ezért arra kérjük a nemzeti döntéshozókat, hogy:

- **Vezessék be a rendszert legkésőbb 2027-ben.**
Erre azért van szükség, hogy:
- Elegendő időt biztosítsanak ahhoz, hogy a szelektív hulladékgyűjtési arány 2029-re elérje a kötelező 90%-os célértéket. Még a legjobban teljesítő rendszereknek (Lettország, Szlovákia) is legalább 18 hónapra volt szükségük ahhoz, hogy elérjék a célértéket.
- Biztosítsák, hogy a minimumkövetelmények a 2029. január 1-jei határidőig teljesüljenek. A tapasztalatok azt mutatják, hogy a rendszer maximális hatékonyságának eléréséhez az első bevezetés után néha kiigazításokra van szükség.
- **A PPWR által meghatározott minimális alkalmazási körön túllépve:**
- Vonjanak be más típusú csomagolásokat a rendszerbe történő beruházások maximalizálása érdekében (pl. egyszer használatos üveg, italos kartondoboz).
- **Kerüljék el a tartalom alapján történő mentességeket** (tejtermékek, alkoholos italok) a fogyasztói félreértések megelőzése érdekében, valamint azért, mert ezek a mentességek a célok elérése és a körforgás szempontjából elszalasztott lehetőséget jelentenek.
- **Tegyék kötelezővé a betétdíjas rendszert az újrahasználatos italcsomagolásokra vonatkozóan** [az 50. cikk (8) bekezdése és az 51. cikk szerint]. Az újrahasználatos csomagolások gyűjtését tegyék ugyanolyan könnyen hozzáférhetővé a fogyasztók számára, mint az egyszer használatos csomagolások esetében. A szabványosított csomagolások és az újrahasználatos üvegpalackok bevonása könnyen teljesíthető.

- **Egyeztessenek a szomszédos tagállamokkal a nemzeti rendszerek kompatibilitásának biztosítása érdekében.** Ez biztosítja a rendszerhez való egyenlő hozzáférést és annak megértését minden országban, ezáltal maximalizálva a gyűjtést.
- **Teremtsék meg a betétdíjas rendszer bevezetésének egyértelmű jogalapját;** A X. melléklet szerint a jogalap meghatározására különös figyelmet kell fordítani:
- **Tervezzenek „visszavételi” kötelezettséget** annak biztosítására, hogy a betétdíjas csomagolást értékesítő valamennyi pont visszavegye az általa értékesített betétdíjas csomagolást, és a fogyasztóknak visszaadja a betétdíjat, anélkül, hogy a fogyasztóknak a visszavétel ideje alatt bármiféle terméket kellene vásárolniuk (X. melléklet (l) és (m) pont).
- **Részesítsék előnyben az egyetlen rendszer-üzemeltetőt** a koordináció megtervezésére irányuló szükségtelen erőfeszítések elkerülése érdekében [X. melléklet (a) pont].
- **Biztosítsák a rendszer hozzáférhetőségét a gazdasági szereplők számára** [X. melléklet (b) pont]. Erre a kisebb termelőkkel szembeni méltányosság, de a rendszer hatékonysága szempontjából is szükség van, mivel a rendszerhez való hozzáférhetetlenség azzal a kockázattal jár, hogy nő a rendszert kihasználók száma.
- **Határozzanak meg jogi minimumkövetelményeket:** reális mértékű betétdíjat [X. (d)]; működési [X. (e)] és figyelemfelkeltő kampányt [X. (j)] költségvetést az egyetlen rendszerüzemeltetőnek; jelentéstételi követelményeket [X. (c) és (i)]; címkézési követelményeket a betétdíjas csomagolások könnyű azonosíthatósága érdekében.

2.7

Újrahasznosítás és újrafeldolgozott tartalom

A PPWR előírja, hogy az EU piacán forgalomba hozott valamennyi csomagolásnak újrahasznosíthatónak kell lennie, de az ezzel kapcsolatos részleteket még a végrehajtási jogszabályokban kell meghatározni.

Az Európai Bizottság feladata lesz az újrafeldolgozhatóság uniós szintű kritériumainak és az újrafeldolgozhatónak tekintett csomagolásokra vonatkozó követelmények (más néven az újrafeldolgozásra való tervezés kritériumai) kidolgozása. Ezen túlmenően a Bizottság egy olyan módszert fog meghatározni, amely az elkövetkező években ezen tervezési kritériumok alapján meghatározza az újrahasznosítás mértékét. Megjegyzendő, hogy a fent említett újrahasznosíthatósági követelmények nem vonatkoznak az úgynevezett „innovatív csomagolásra”² a piacra kerülésüket követő 5 évig.

Az újrahasznosíthatósági követelmények kidolgozásakor nemcsak az újrahasznosítható anyagok előállításának technikai megvalósíthatóságát kell figyelembe venni, hanem a biztonsági szempontokat is, az aggodalomra okot adó anyagokról szóló rendelet 5. cikkében foglalt követelményekkel összhangban. A veszélyes anyagok csomagolásokban való hiányát széles körben a hatékony és nem toxikus anyag-újrafeldolgozás biztosításának egyik prioritásaként tartják számon. A vegyi anyagokra vonatkozó jogszabályokkal és biztonsági követelményekkel összhangban ugyanazoknak a minőségi kritériumoknak kell vonatkozniuk az újonnan gyártott anyagokra és az újrahasznosítható anyagokra.

A PPWR a műanyag csomagolásokra vonatkozóan újrafeldolgozott tartalomra vonatkozó célértékeket is bevezet, hogy csökkentse az új műanyag iránti keresletet. Az elkövetkező években a végrehajtási jogszabályok részeként további részleteket és módszertant fognak meghatározni, különösen az újrafeldolgozott tartalom meghatározását, az állítások átláthatóságát és az EU-n kívüli újrahasznosított anyagokra vonatkozó ún. tükrözőradékokat illetően. A jelenlegi állapot szerint az újrafeldolgozott tartalom módszertana nem írja elő az újrafeldolgozott tartalom harmadik fél általi ellenőrzését, ami azt jelenti, hogy az összes újrafeldolgozott tartalomra vonatkozó állítás egyelőre pusztán az ipar önbevallásán alapul.

Ezért arra kérjük a nemzeti döntéshozókat, hogy:

Alkalmazzák a PPWR újrafeldolgozással kapcsolatos végrehajtási jogszabályait, mivel az újrafeldolgozhatóságra és az újrafeldolgozott tartalomra vonatkozó módszereket várhatóan 2026 végéig fogadják el.

- A nemzeti „illetékes” hatóságok, a Bizottság és az összes érdekelt fél állapítson meg újrahasznosíthatósági kritériumokat **annak biztosítása érdekében, hogy az újrahasznosítás biztonságos és gazdaságos legyen**, azaz keresletet teremtsen a másodlagos piacon, és konkrét üvegházhatású gázok csökkentését eredményezze az új termék előállításához képest.
- Az „illetékes nemzeti hatóságok” alaposan vizsgálják felül az „innovatív csomagolás” definícióját, hogy az a csomagolóanyagok összetételében bekövetkezett valódi újdonságokra vonatkozzon. Ez magában foglalja a más nemzeti hatóságokkal való esetleges kettős ellenőrzést, a szabadalmak és a meglévő szellemi tulajdonjogok stb. ellenőrzését.
- **Tegyék kötelezővé a független harmadik fél által végzett ellenőrzést az újrafeldolgozott tartalomra vonatkozó állítások esetében**, hogy a fogyasztók számára biztosítsák az átláthatóságot és az állítások iránti bizalmat
- **EPR bevezetése a hatékony és helyi újrafeldolgozási rendszerek támogatása érdekében**, a következők alkalmazásával:
- fenntarthatósági kritériumok az újrafeldolgozási technológiákra vonatkozóan és környezeti költségek az újrafeldolgozott tartalomra vonatkozóan;
- földrajzi kritériumok a keletkező hulladék és az újrahasznosítás helye közötti távolság csökkentése érdekében.
- A tagállamoknak össze kell hangolniuk a többi tagállammal **az EU-n kívülről származó újrahasznosított termékek behozatalának ellenőrzését** annak biztosítása érdekében, hogy a behozott anyagok ugyanolyan követelményeknek feleljenek meg, mint az EU-ban előállítottak.

² Az innovatív csomagolást a PPWR olyan csomagolási formaként határozza meg, amelyet új anyagok felhasználásával gyártanak, és amely jelentős javulást eredményez a csomagolás funkcióiban, például a termékek tárolásában, védelmében, kezelésében vagy szállításában, valamint általános, kimutatható környezeti előnyökkel jár, kivéve azokat a csomagolásokat, amelyek a meglévő csomagolások módosításának eredményeként jönnek létre, és amelyek fő célja a termékek megjelenésének és a marketing javulása;

IDŐVONAL

2025 DECEMBER

Választható – PFA-vegyületek tilalma

A tagállamok proaktívan léphetnek fel bizonyos aggodalomra okot adó anyagok korlátozása érdekében.

Újrahasznosítási célok

Az EU piacán forgalomba hozott összes csomagolás 65%-ának újrahasznosíthatónak kell lennie.

2028 FEBRUÁR

Újrahasználati kötelezettség a HORECA számára (elvitel)

A csomagolási **üres teret** a minimumra kell csökkenteni

2029

A műanyag palackok és aludobozok **betétdíjas rendszere**

2030

50%-kal csökkentett **üres hely aránya** a gyűjtő-, szállítási és e-kereskedelmi csomagolások esetében

TILALMAK: Egyes csomagolási formák korlátozása

Újrahasználati célok:

- 40% szállítási csomagolás
- 10% gyűjtőcsomagolás
- 10% italcsomagolás
- 10% nem kötelező újrahasználatos csomagolás a HORECA-ban (elvitel)
- 10% nem kötelező érvényű újratöltő állomások élelmiszereknek és non-food termékeknek (KISKERESKEDELEM)

Hulladékcsökkentési cél: 5%

Újrahasznosítási arányra vonatkozó célok:

- 30% PET és minden műanyag italos palack
- 10% érintésre érzékeny
- 35% egyéb műanyag

Újrahasznosítási célok:

- A piacra kerülő csomagolások 70%-ának újrahasznosíthatónak kell lennie.
- Az aggodalomra okot adó anyagokat szabványosított, nyílt, digitális technológiák segítségével kell azonosítani.

2026 AUGUSZTUS

PFA-vegyületek tilalma

Kötelező jelentés a csomagolásban és a csomagolóanyagok összetevőiben található, aggodalomra okot adó anyagok jelenlétéről

2027 FEBRUÁR

Újratöltési kötelezettség a HORECA esetében („Hozd magaddal a saját tárolóedényedet”)

2028 AUGUSZTUS

A csomagolási hulladék gyűjtésére szolgáló valamennyi hulladéktárolón jól láthatóan, olvashatóan és eltávolíthatatlan módon nyomtatott vagy gravírozott, **harmonizált címkéket** kell elhelyezni, a csomagolási hulladék szelektív gyűjtésének érdekében.

2033 4. NEGYEDÉV

Annak értékelése, hogy az új szabályok kellőképpen hozzájárultak-e az aggodalomra okot adó anyagok jelenlétének és koncentrációjának minimalizálásához.

2035

Hulladékcsökkentési cél: 10%

2038

Újrahasznosíthatóság: a csomagolóanyagok piacra juttatásának korlátozása az újrahasznosíthatóság alapján.

Betétdíjas rendszer felülvizsgálata: az átjárhatóság maximalizálása

2040

Újrahasználati célok:

- 70% szállítási csomagolás
- 25% gyűjtőcsomagolás
- 40% italcsomagolás

Hulladékcsökkentési cél: 15%

Újrahasznosítási arányra vonatkozó célok:

- 65% PET
- 25% érintésre érzékeny
- 65% egyéb műanyag

#breakfreefromplastic

A **#breakfreefromplastic** egy globális mozgalom, amely műanyagszennyezéstől mentes jövőért dolgozik. A 2016-os indulás óta több mint 13 000 szervezet és egyéni támogató csatlakozott a mozgalomhoz a világ minden tájáról, hogy követeljék az egyszer használatos műanyagok jelentős csökkentését, és tartós megoldásokat sürgessenek a műanyagszennyezési válságra.

RETH!NK PLASTIC

A **Rethink Plastic** vezető európai civil szervezetek szövetsége, amelyet több ezer aktív csoport, szervezet és állampolgár támogat minden uniós tagállamban. Összehozzuk a különböző releváns területek szakpolitikai és technikai szakértelmét, valamint az európai politikai döntéshozókkal együttműködve szakmai megoldásokat dolgozunk ki és szállítunk a műanyagszennyezés-mentes jövő érdekében. Tagjai vagyunk a globális Break Free From Plastic mozgalomnak.

Szerzők:

Chloé Schwizgebel, Fair Resource Foundation
Dorota Napierska, Zero Waste Europe
Larissa Copello, Zero Waste Europe
Lauriane Veillard, Zero Waste Europe
Marco Musso, Európai Környezetvédelmi Iroda
Mathias Falkenberg, ECOS
Tatiana Lujan, ClientEarth

Lektorálta:

Caroline Will, Rethink Plastic szövetség
Ioana Popescu, korábban Rethink Plastic szövetség
Justine Maillot, Break Free From Plastic

Tervezte:

Blush Design ügynökség
www.blushcreate.com

Fordította:

Humusz Szövetség